

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2018 - Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ – 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ: ΓΚΙΟΚΑ ΕΛΙΝΑ, ΚΑΚΟΥΡΗ ΖΕΤΑ, ΚΟΣΚΙΝΑ ΒΙΟΛΕΤΤΑ,
ΛΑΓΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΜΑΡΓΙΩΛΟΥ ΓΙΩΤΑ, ΠΑΡΝΑΣΣΑ ΠΕΝΝΥ, ΧΑΤΖΑΚΗ ΔΟΞΑ.**

A. Στο παρόν άρθρο ο συντάκτης Δ. Μαρωνίτης διερευνά και συγκρίνει το περιεχόμενο της παιδείας με αυτό της εκπαίδευσης. Αρχικά, εξηγεί πως η σημασία της έννοιας «παιδεία» είναι σύνθετη και μεταβαλλόμενη στο χρόνο, ενώ στην αρχαία ελληνική γραμματεία δηλώνει κατά πρώτο λόγο την αγωγή και καλλιέργεια των όντων σε αντίθεση με την «παιδιά» και «παιδιά» που απεικονίζουν τον απερίσκεπτο και παιγνιώδη λόγο ή πράξη. Σημειώνει επίσης, πως η εκπαίδευση, νεότερος όρος, συσχετίζεται κυρίως με τη διδασκαλία. Αντιδιαστέλλει τις δύο έννοιες τονίζοντας πως υπάρχουν όμοια αλλά και διαφορετικά γνωρίσματα μεταξύ τους με κοινό και κυρίαρχο έργο τους τη μάθηση, προβλεπόμενη από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Τέλος, διευκρινίζει πως η διαφορετικότητά τους έγκειται στο ότι η παιδεία συνιστά πρωτίστως ανεξάρτητη διαδικασία ενώ η εκπαίδευση έργο καθοριζόμενο και επιτακτικό.

B.1. α. Λάθος β. Λάθος γ. Σωστό δ. Λάθος ε. Σωστό

B.2. (α) Η τελευταία παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με σύγκριση – αντίθεση. Ο συγγραφέας παρουσιάζει τις διαφορές των εννοιών «παιδεία» και «εκπαίδευση» ως προς τη φύση και τον προορισμό τους. Μάλιστα, αυτό αποδεικνύεται με τις λέξεις / φράσεις: «διαφορές», «αντίθετα», «προαιρετική – υποχρεωτική».

B.2. (β)

- ωστόσο: αντίθεση / εναντίωση
- επομένως: συμπέρασμα
- προκειμένου: σκοπός
- που πάει να πει ότι: επεξήγηση
- κυρίως: έμφαση

B.3. (α)

- Οι αρχές της εντοπίζονται
- Η ίδια λέξη ... σκοπίμως συνδέεται / συσχετίζεται / συνυφαίνεται
- ... παρουσιάζεται πρώτη φορά
- ... εις βάρος και των δύο παραγόντων / παραμέτρων
- ... αρχίζουν σαφείς / ξεκάθαρες / πασίδηλες

B.3. (β)

- αναβαθμίζεται ≠ υποβαθμίζεται, υποτιμάται, υποβιβάζεται
- μεταγενέστερη ≠ προγενέστερη, πρώιμη
- επιτρέπουν ≠ αποτρέπουν, παρεμποδίζουν, αναχαιτίζουν, παρακωλύουν, αναστέλλουν
- ιδιωτική ≠ δημόσια, κρατική
- διαφορές ≠ ομοιότητες

B. 4.

α) Στη συγκεκριμένη παράγραφο τα ρήματα σε παθητική φωνή είναι: εναλλάσσονται, ανιχνεύονται, αναβαθμίζεται, αναδεικνύεται, θεωρείται, συνάπτεται. (Ο υποψήφιος καλείται να αρκεστεί σε 2 επιλογές)

β) Στην παράγραφο η αξιοποίηση της παθητικής φωνής αποσκοπεί στο να προσδώσει ο συγγραφέας τυπικό και επίσημο ύφος στη διατύπωση των νοημάτων. Παράλληλα εκφράζονται σύνθετα νοήματα, ο λόγος γίνεται πολύπλοκος, απρόσωπος και αντικειμενικός.

Γ.

Τίτλος: Μέλημα της εκπαίδευσης ή παιδεία...

Κειμενικό είδος: Άρθρο

Ύφος: σοβαρό, τυπικό επειδή όμως πρόκειται για σχολική εφημερίδα και απλό, κατανοητό

Γλώσσα: κυρίως αναφορική λειτουργία

Πρόσωπα: γ' ενικό και πληθυντικό και λελογισμένη χρήση α' πληθυντικού

Πρόλογος

Η προώθηση αλλαγών που διενεργεί το Υπουργείο Παιδείας και η ανάγκη προσαρμογής του σχολείου στα δεδομένα του 21^{ου} αιώνα, στάθηκε αφορμή για έναν εποικοδομητικό διάλογο που άνοιξε η σχολική μας κοινότητα. (αφόρμηση)

- Χρειάζεται αναφορά των εννοιών «παιδεία» – «εκπαίδευση» και έμμεση παρουσίαση των ερωτημάτων.

Κυρίως θέμα:

Ζητούμενο 1:

(1§) Εκπαιδευτικός ρόλος:

- Μετάγγιση γνώσεων → διεύρυνση πνευματικών οριζόντων → όξυνση νοητικών λειτουργιών.
- Τεχνοκρατικός προσανατολισμός σε συνδυασμό με τον ανθρωπιστικό → εξειδικευμένες γνώσεις → θωράκιση των νέων για την επαγγελματική εξέλιξή τους.
- Επαγγελματικός προσανατολισμός → εντοπισμός και ανάδειξη ιδιαίτερων κλίσεων και ενδιαφερόντων.

(1§) Παιδευτικός ρόλος:

Προαγωγή ηθικών και ψυχικών αρετών με στόχο την αυτοπραγμάτωση:

- Προαγωγή υψηλών αξιών και ιδανικών → διαμόρφωση ενός υψηλού αξιακού συστήματος → ηθικοποίηση των νέων.
- Καλλιέργεια ψυχικών εφοδίων → υπομονή, επιμονή, αγωνιστικότητα, άμιλλα → ψυχικά ισορροπημένα άτομα με εσωτερικές αναζητήσεις.

Παράλληλα το σχολείο οφείλει να αποτελέσει αρωγό στην κοινωνικοπολιτική καλλιέργεια του νέου (1§):

- Καλλιέργεια κοινωνικής συνείδησης → πρόταξη του «εμείς» έναντι του «εγώ» → συλλογικότητα και ομαδική διάθεση που αντιστρατεύεται τον ατομικισμό.
- Προώθηση και πίστη στις αρχές της Δημοκρατίας → ενεργός πολιτότητα → συνειδητοποίηση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Ζητούμενο 2:

Τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου (1§):

- προώθηση του επικοινωνιακού διαλόγου → μαιευτική μέθοδος → προσέγγιση της γνώσης μέσω της βιωματικότητας → καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.
- αντικατάσταση του δασκαλοκεντρικού τρόπου διδασκαλίας και προώθηση του ομαδοσυνεργατικού → συνεργασία μαθητών και συλλογικό πνεύμα → στόχος η ανακάλυψη και αποκάλυψη της αλήθειας της γνώσης.
- ανάθεση εργασιών και ρόλων σε διάφορες σχολικές δραστηριότητες → καλλιέργεια της υπευθυνότητας και της αυτενέργειας.

Τρόποι μέσω των οποίων οι μαθητές μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου (1§):

- συμμετοχή στο θεσμό των μαθητικών κοινοτήτων → συνειδητοποίηση του ρόλου τους ως μελλοντικοί υπεύθυνοι πολίτες → δημοκρατική αγωγή.
- εθελοντισμός → ένταξη σε ομάδες κοινωνικής προσφοράς και δράσης → κατανόηση των κοινωνικών προβλημάτων → επαφή με την πραγματική διάσταση → κοινωνικός ρόλος.
- ανταπόκριση στον ρόλο τους ως μαθητές → συνειδητοποίηση πως βρίσκονται στο ρόλο του μαθητευόμενου που, με σεβασμό, θα πρέπει να θέσει ως στόχο να ξεπεράσει τον δάσκαλο.

Επίλογος

Εύλογα μπορεί να καταλάβει κανείς πως το σχολείο, ως βασικός φορέας κοινωνικοποίησης, μπορεί να λειτουργήσει καθολικά στην προσωπικότητα του νέου. Η συνειδητοποίηση αυτή μπορεί τελικά να αναβαθμίσει τον ρόλο του σχολείου και τον καταστήσει τον απόλυτα κυριαρχικό παράγοντα διαμόρφωσης του νέου.

Υπογραφή
Ο αρθρογράφος